

Razne najnovejše svetovne vesti

WASHINGTON — Od petka do nedelje je storilo nasilno smrt v Zed. državah 494 oseb, kolikor je do zdaj znanega. V avtnih nezdah jih je umrlo 240, 153 jih je utonilo.

MADRID — V Španiji so se vršile včeraj prvič volitve po 11 letih. Poročila trdijo, da je bilo oddanih več kot 80% glasov za generala Franca kot izvršnega uradnika dežele, katerega bo nasledil kralj ali pa regent.

WASHINGTON — Premogarska unija in premogarske družbe se niso podpisale nove pogodbe, čeprav je prišlo med njimi že zadnji teden do sporazuma glede zahtev unije. Ako pogodba ne bo podpisana še danes, se jutri premogarji ne bodo vrnili na delo razen če jim Lewis to ukaže. Premogarji so zdaj na 10 dnevnih počitnicah, ki se končajo danes.

DETROIT — Stavka unije predelavcev pri Ford Motor Co. je bila včeraj končana. Stavka je trajala 47 dni in je bila končana, ne da bi unija kaj dosegla od Ford Co. Po novi postavi podjetju ni treba priznati unije predelavcev.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

MEDVED BALOKOVIČ. — Ali ste že slišali o tem, kako Hrvat vodi po sejnih medveda in ga razkazuje? Včasih medved tudi zapleše kot mu svira njegov gospodar. Na to zgodbo smo se spomnili, ko smo brali, kako so vodili po Jugoslaviji predsednika ameriškega odbora združenih Jugoslovancev vijolinista Zlatka Balokoviča. Ta hrvaški umetnik, ki se je navdušil za Tita, je šel na ogled v Titovino. Vzel je s seboj svojo ameriško ženo. Priredil je v Jugoslaviji par koncertov in se vrnil potem v Ameriko oznanjat Titovo slavo.

Sedaj se je oglašil neki Ivica, bivši politični komisar in radnik OZNE. Ta človek je pobegnil iz Titovega raja v Italijo in trdi, da je Oza vodila Balokoviča in da je bil eden nevidnih njegovih spremljevalcev prav on sam v imenu Ozne. Smit se norčuje iz Balokoviča, da je moral vse tako videti, kot so mu oni pokazali. Pravi, da Balokovič sploh ni mogel videti pravega stanja, ker je videl samo, kar so hoteli komunisti. Kljub zdravim očem je bil slep.

Smit pravi, da je videl Balokovič res zadovoljne ljudi. Toda teh je dva procenta. Te so mu pokazali, Balokovič da se vara, če misli, da je govoril s pravimi kmeti. Tisti kmetje, ki so govorili z umetnikom, so bili preoblečeni agentje tajne policije. Ti so seveda morali govoriti kot "zadovoljni" kmetje. Če pa bi Balokovič stopil med prave kmete, bi videl samo žalost in skrb. Videl bi, da ni več kmetov, kar pridelava, videl bi jok hrvaških mater, ki jokajo za pobitimi sinovi ali za onimi, ki ječe na prisilnih delih.

Ta agent Ozne pravi sedaj po Italiji, da so Balokoviču celo na koncerte pripeljali policijskih agentov, ki so mu ploskali, če so razumeli njegovo umetnost ali pa ne.

Vodili so ga tedaj kot medveda in Balokovič pleše sedaj v Ameriki po godbi, ki mu jo je igrala Oza v Jugoslaviji. Ni se Oza zastoj učila od ruske tajne policije.

PRESELJEVANJE HRVAŠKIH KMETOV. — Iz Hercegovine poročajo, da so partizani tam preselili kmete iz vasi Grabbe, Mokro, in Vitina. Preselili so jih v nerodovitne kraje Črne gore. Dali so jim neobdelano zemljo, kjer so se doslej le ovce pasle.

(Dolje na 3. strani)

Guverner Dewey je šel na pot, da si zgradi politične plotove

Albany, N. Y. — Newyorški guverner Thomas E. Dewey se je podal proti zapadu na neuradno kampanjo, da prepreči Taftovih pristave, ki mu hočejo vzeti predsedniško nominacijo za predsedniškega kandidata republikanske stranke.

Dewey bo na potu štiri tedne in sicer največ v zapadnih državah. V načrtu ima, da se na tem potovanju sestane z republikanskimi voditelji v raznih državah. Obiskal bo: Oklahomo, Montano, Missouri, Illinois, Utah, Wyoming, Idaho in Michigan.

Pristaši ohijskega senatorja Tafta so že izdali bojni klic: ustavite Deweya! To pomeni, da hočejo preprečiti nominacijo Deweya in ga izvojevati za Tafta.

Dewey ve, da brez zapadnih držav ne more dobiti nominacije, zato se je podal najprej tje.

Železniške družbe so kupile Pullman Co.

Wilmington, Del. — 80 let stara Pullman Co. je prodana. Kupilo jo je 57 železniških družb. Cena je bila \$40,202,482.

RUSIJA JE IZGUBILA V PARIZU

Z izjavljeno sejo v Parizu, je doživel Molotov največji poraz

Washington. — Mnenje diplomatskih avtoritet je, da je doživel ruski zunanji minister Molotov največji poraz v vsej politični karijeri v Parizu, ko se je zaključila seja zunanjih ministrov Rusije, Anglije in Francije brez vsakega uspeha.

Ne toliko radi tega, ker Molotovu ni uspelo dobiti na svojo stran angleškega in francoskega zunanjega ministra, ampak ker je s tem Sovjetska zveza izgubila stališče v Evropi. Rusija je s tem pokazala vsemu svetu, da ji ni na tem, da se Evropa obnovi in postavi na noge, ker Molotov ni hotel sprejeti programa ameriškega državnega tajnika.

Kot je mnenje v diplomatskih krogih ima Rusija, to se pravi: sovjetski politbiro — dva glavna cilja v Evropi, 1) da prepreči formacijo zapadnega bloka, in 2) držati evropski kontinent v kaosu, kar je najboljša potja za komunizem.

Diplomati trdijo, da je Molotov dosegel v Parizu prav to, česar ni hotel: ustvaritev zapadnega bloka v Evropi. Molotov se je ravnal po nasvetih sovjetskega politbiroja (14 mož), katerega člani niso poučeni o svetu izven ruskih meja, torej niso mogli soditi, kaj bodo posledice tega, da se je Rusija odtegnila sodelovanju za obnovo Evrope.

Dva nemška generala sta bila pomiloščena v dosmrtno ječo

Rim. — Smrtna kazen za feldmaršala Kesselringa in generala Von Mackensena, je bila spremenjena v dosmrtno ječo. Generala sta bila obsojena na smrt po angleškem vojaškem sodišču. Toda mnogo angleških častnikov je protestiralo proti temu, češ, da se je Kesselring bojeval "pošteno." Kesselring je bil vrhovni poveljnik nemških čet v Italiji in se je 20 mesecev branil pred Amerikanci in Angličji.

Angleški general Harding, vrhovni zavezniški poveljnik v Sredozemlju, je spremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo.

Nova konferenca evropskih dežel

TORNADO RAZDEJAL MESTO V NORTH DAKOTA

Grand Forks, N. D. — Zadnji petek je tukaj divjal tornado, ki je zahteval najmanj 9 človeških žrtv. Na neki farmi je bilo ubitih 6 poljskih delavcev.

Mesto Warsawa je bilo skoro popolnoma razdejano. Od poslopij stojita samo še katoliška cerkev in mestna hiša.

Tornado je obiskal tudi kraj Oslo v Minnesoti, 20 milj od tukaj. Dvoje oseb pogrešajo.

Ako ne moremo ustavi pobojev na Balkanu, pojdemo domov

Tako je govoril angleški delegat na seji Zveze narodov zadnji teden

New York. — Aleksander Cadogan, eden najodličnejših delegatov pri Zvezi narodov, ki je pomagal spisati čarter te zveze v San Franciscu leta 1945, je izjavil pred varnostnim koncilom, če koncil ne more ustaviti izgrediv in neredov na Balkanu, je najbolje, da raztrga čarter Zveze narodov in odide domov.

Anglež je zagovarjal predlog ameriške delegacije, naj se pošlje na Balkan posebno komisijo, ki bo pazila na nemire na grški meji in skušala privesti razborite sosedo do sporazuma. Jugoslavija je nedavno izjavila, da komisije ne bo pustila na svojo zemljo.

Ruski delegat Gromikov, ki zagovarja svoje balkanske zahtevke ter nasprotuje ameriški predlogu glede stalne preiskovalne komisije na Balkanu, bo jutri odgovoril Cadoganu.

Jugoslavija je povabila ameriške protestante na obisk

Washington. — Jugoslovansko poslanstvo naznanja, da je jugoslovanska vlada povabila na obisk 10 glavnih zastopnikov protestantovske cerkve iz Amerike. Obisk naj bi trajal več tednov. Kot je v načrtu bodo odpotovali iz New Yorka 25. julija in sicer z letalom.

Povabil jih je v imenu Titove vlade poslanik Sava Kosanović, ki je obljubil, da is bodo ameriški protestantje lahko ogledali vso Jugoslavijo.

Za soboto je sklicana v Pariz konferenca, h kateri je povabljenih 22 dežel, med temi ponovno tudi Rusija. Namen konference bo ameriški načrt za obnovo Evrope.

DEZELE, KI SO POD RUSKIM VPLIVOM, NAJBREŽE NE BODO PRIŠLE

London. — Anglija in Francija sta napravili nov poskus, da pridobita Rusijo za načrt ameriškega državnega tajnika za obnovo Evrope. Poslali sta povabilo na 22 držav, naj pošljejo zastopnike na konferenco prihodnjega soboto. Povabilo je bilo poslano tudi Rusiji, čeprav je zunanji minister Molotov odšel zadnji teden iz Pariza z izjavo, da se tak načrt ne more izpeljati.

Kolikor je dozdaj znanega, je 5 držav že odobrilo, da pošljejo zastopnike na konferenco v Pariz. Ne ve se pa še, če bodo poslale zastopnike države, ki so pod ruskim vplivom.

Države, ki so sprejele povabilo so: Grška, Portugalska, Italija, Nizozemska in Danska. Konference se bodo skoro gotovo udeležile države: Turška, Belgija, Švica, Irska in Islandija.

Najbrže se pa ne bodo odzvale države: Jugoslavija, Bolgarija, Ogrska in Finska. Te so vse pod ruskim vplivom.

Ne ve se še za Poljsko in Češko, kaj bosta napravili. Vsekakor pričakujejo besedo iz Moskve, kaj naj storita. Češki premier Gottwald, komunist, bo odpotoval danes v Moskvu, da se tam posvetoje.

Najbrže bo šel v Moskvu tudi zunanji minister Jan Masaryk, ki je sicer dozdaj vedno naglašal, da je prijatelj zapadnih demokracij, zdaj se pa vidi, da mora plesati, kakor mu gode Moskva. Poljski premier Cyrankiewicz bo tudi samo to napravil, kar mu bodo ukazali v Moskvi.

Francoski komunisti so ostro napadli načrt državnega tajnika Marshalla, češ, da ima namen izolirati Rusijo od ostalega sveta. (To je čudna izjava, ko Rusijo najbolj prosijo, naj bi pristopila k temu načrtu za splošno korist vse Evrope, op. ured.)

Toda premier Ramadier, ki je odobril ta načrt, je dobil v parlamentu zaupnico s 331 proti 247, kar pomeni, da komunisti še niso vodilna sila v Franciji.

Francija in Anglija sta sklicali konferenco vseh evropskih dežel potem, ko je ruski zunanji minister Molotov izjavil, da Rusija ne bo sodelovala pri tem ekonomskem načrtu. Na to konferenco niso povabili Španije,

Razne drobne novice iz Clevelanda in okolice

Na počitnice — Naš pomožni urednik Frank Turek je odšel za en teden na počitnice s svojo družino. Izbral si je lep prostor ob Grand reki v Madison, O. Obiski po 9 uri zvečer niso dovoljeni, mislimo, vemo pa ne.

Snidenje po dolgih letih — Iz Seattle, Wash. sta prišla na obisk Mr. in Mrs. Joe Krebel in sicer k sestri Mrs. Jennie Wick, 19071 Renwood Ave. in sestri Mrs. Josephine Puntar, Abby Ave. S prvo se nista videla že 30 let, z drugo pa nad 40 let. Tukaj bosta ostala nekaj tednov. Prijatelji ju lahko obiščejo pri Mrs. Wick. Želimo jim pravo veselje bivanja v naši metropoli.

Iz bolnišnice — Frank Korošec iz 14113 Sylvia Ave. se je povrnil iz Glenville bolnišnice. Želi se zahvaliti vsem za obiske, cvetlice in kartice.

Pozdravi iz prestolnice — Iz Washington, D. C. pošilja jo pozdrave Mr. in Mrs. Jos. Stražisar ter Mr. in Mrs. Gregor Nagode.

Pisma imajo pri nas — Pri nas ima pismo Frank Sotlar, piše mu Marija Dičeko iz Nemčije. Pri nas ima tudi pismo Jože Fabian, kateremu piše Marija Purgar iz Kranja.

K molitvi — Članice podružnice 25 SZZ naj pridejo nocoj ob 7:30 v Grdinov pogrebni zavod, da molijo ob krsti pokojne sestre Mary Korenšek, jutri večer ob 7:30 pa v Zakrajskov pogrebni zavod, da se poslovijo od pokojne sestre Frances Drobnič. Jutri večer ob 8 naj pridejo v Zakrajskov pogrebni zavod k skupni molitvi za pokojno sestro Frances Drobnič tudi članice društva sv. Katarine št. 29 ZSZ, v sredo ob 9 naj se pa udeležijo pogrebne maše.

NOVI GROBOVI

Mary Korenšek — Po 4 letni bolezní je umrla v četrtek ob 10 zvečer Mrs. Mary Korenšek, 7415 Aberdeen Ave. Rojena je bila v šmartnem pri Kamniku leta 1892 in je prišla v Ameriko leta 1911. Njeno dekleško ime je bilo Praznikar.

Tukaj zapuška žalujočega soproga Pavla, ki je uposlen v Gornikovih krojačnici, tri sinove in eno hčer: Paul, Stanley, Herman in Helen. V Evropi zapuška sestre, brate in druge sorodnike.

Bila je članica podružnice 25 SZZ in Oltarnega društva fare sv. Vida. Pogreb bo jutri zjutraj ob 9 iz Grdinovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Vida ob 9:30 in na Kalvarijo.

Frances Drobnič — Po dolgi bolezní je umrla v soboto zjutraj ob 4:30 Frances Drobnič, roj. Zalar, stara 64 let. Po domače se ji je reklo Barigellenava. Stanovala je na 1215 E. 60. St. Doma je bila iz Jurjevice pri Ribnici, odkoder je prišla v Ameriko pred 43 leti. Bila je članica društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, sv. Katarine št. 29 ZSZ in podružnice 25 SZZ. Soprog Frank ji je umrl pred 12 leti. Tukaj zapuška sinove: Frank, Anton in Edward ter hčer Josephine Kromar.

Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9:15 iz Zakrajskega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo poleg pokojnega soproga.

Iz raznih naselbin

Ely, Minn. — Mrs. Mary Močnik v Chandler naselbiní je težko bolna doma.

John Omrza iz 1037 E. Camp St. je pogrešan že od 23. junija. Vso okolico v bližini Ely so že preiskali, pa kakor bi se bil v zemljo pogreznil, ga ne najdejo.

George Butarac in Roselin Mantel sta bila poročena po župniku Fr. Mihelčiču. Ženin je sin Ane Butarac sedaj omož. Chrep, nevesta je pa hči Mr. in Mrs. Jos. Mantel.

V mestu Ely je v par dneh dospelo veliko število poletnikov, mnogo od teh je prvič tukaj. Stanujejo v jezerskih kočah ob naših številnih jezerih. V nedeljo jih pride mnogo v našo cerkev. Trgovci imajo tudi dokaj dohodkov od letoviščarjev. Škoda je le, da je poletna sezija tako kratka. S prvim septembrom navadno že izginejo vsi.

Montgomery bo obiskal MacArthurja

London. — Feldmaršal Montgomery, načelnik angleškega generalnega štaba, bo obiskal generala MacArthurja v Tokiu. To je še edini ameriški general, ki ga Montgomery še ni videl in bi ga rad osebno poznal, je rekel.

Take vrste oranje se v Ameriki dandanes malo vidi. Toda farmer Oscar Sayles iz Rockton, Wisconsin, se še vedno drži stare navade. Voliča ima rad tudi zato, ker sta sparjena kot dva krajcarja.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
517 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko po pošti za leto \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti za leto \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalnih; celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 131 Mon., July 7, 1947

Dolarsko diplomacijo ne marajo, samo dolarje bi radi

Naš državni tajnik Marshall je rekel evropskim deželam, naj si skušajo same najprej pomagati, da se bodo postavile na noge in pri tem lahko računajo tudi na našo pomoč. Nekateri dežele so to velikodušno pozdravile z velikim veseljem, nekatere pa ne. Hočejo namreč ameriško pomoč brezpogojno, to se pravi, da naj Amerika pomaga, kako si bodo pa dežele tudi same pomagale, pa nikomir v nos ne gre, še najmanj Ameriki. Te dežele smatrajo ameriško dobro voljo za pomoč — dolarsko diplomacijo, ali z drugimi besedami: Amerika hoče vtikati svoj nos v njih notranje zadeve in razmere. Vsaj tako se je izrazil francoski komunist Duclos in drugi, ki so bolj ali manj na levo udarjeni.

Fakt pa je, da Evropa zato tako počasi kobaca na kolena po vojni, ker je tam vse preveč politike. Ribanje med sosedji za politični nadvliv je zakasnil obnovo po vojni. Dokler ne bodo požrešni narodi nehali grabiti po sosedih, toliko časa ne bo imelaaska nobena pomoč iz Amerike.

Dve leti je že minilo odkar je bilo podpisano premirje z Nemčijo, toda v Evropi še vedno ni miru. Na Balkanu še vedno tli, enako v vzhodni Evropi, v Nemčiji in na Daljnem vzhodu. Dokler se ti narodi ne bodo umirili, toliko časa pri njih ni govora o kakršni rekonstrukciji.

Na Balkanu Tito odprto podpira grške gerilce. To priča sama preiskovalna komisija Zveze narodov. Tito je treniral in oborožil gerilce in jih poslal na Grško, da vodijo tam državljansko vojno. To ne zadržuje samo obnove Grčije, ampak tudi Jugoslavije, ki ima pod orožjem do 400,000 mož, ki bi morali sicer obdelovati zemljo, graditi hiše in popravljati ceste in drugo, kar je razdejala zadnja vojna.

Francija vodi kolonialno vojno v Indo Kini in pripravljala se na vojaško kampanjo v Severni Afriki, kjer se boji vstaje muslimanov. Vse to je veliko breme za francosko blagajno, da manjka za popravilo dežele.

Se vse bolj je agresivna Sovjetska zveza. Ona je, ki je preprečila dozdaj vsak mir v Evropi in Aziji z namenom, da potisne nazaj svoje meje. Vrh tega pa vodijo Sovjeti razredno vojno potom lokalnih komunistov v vsaki deželi, vključno v Zd. državah. Nemiri, zaneteni po komunistih, so ovirali produkcijo v evropskih premogovnikih, tovarnah in gozdovih.

In koncem konca imamo danes dve fronti tudi v Nemčiji. Na eni fronti je ohromela nemška industrija, katere podvig zabranjujejo zavezniki, druga fronta je pa trenje med zapadnimi zavezniki in Sovjetsko Rusijo. Nemške tovarne v ameriški in angleški zasedbeni coni se še vedno uničujejo, kakor je bil za to načrt narejen v Washingtonu. Istočasno se pa vsi štirje zavezniki trudijo, da bi si naklonili Nemce za bodoče.

Ta turbona slika je duplicirana v Aziji, kjer divja boj v Kitajski, Indiji, Koreji, Mandžuriji ter v francoskih in holandskih kolonijah.

Ako ne bo to rvanje ponehalo, bo vsaka ameriška pomoč samo drug posojilni sklad, ki bo omogočal slabim narodom, da bodo nadaljevali z bojem.

Zato je pa naš državni tajnik prav rekel, ko je zahteval od vsake dežele, ki reflektira na ameriško pomoč, da mora najprej sama pokazati, da hoče obnovo, da želi mir v svoji deželi in s sosedji. Dežele, ki bodo pokazale pravo voljo za to, bodo deležne pomoči iz Amerike, da si bodo gospodarsko zopet opomogle.

Dežele, kot je na primer Jugoslavija, bi pač radi drugo UNRRA, da bi vozila potrebščine, namenjene za lačni narod in za obnovo dežele, dočim bi vlada to porabila za svojo armado. Kakor je UNRRA mižala glede razdeljevanja potrebščin, tako mislijo nekateri, bo mižala Amerika tudi zdaj, ko nudi pomoč. Toda časi UNRRA so minili. To ameriško pomoč, če bo sploh prišla v Evropo, ne bodo več delili komunisti svojim zvestim, ampak jo bo delila ameriška vlada — vsem potrebnim.

Denar za volivno kampanjo

Nova delavska postava prepoveduje tako korporacijam kot delavskim unijam, da bi trosile denar v volivni kampanji za izvolitev kakšnega kandidata, ali za poraz drugega. Unija CIO je že izjavila, da te točke v novi postavi ne bo upoštevala, ker da ni ustavna.

Z drugimi besedami povedano, unija je mnenja, da je organizirano delavstvo upravičeno vplivati na izid volitev z denarjem.

Kongres, ki je napravil to postavbo, je imel v mislih, da delavske unije nimajo pravice trošiti članskega denarja v politične svrhe, to je, za izvolitev kandidata v javen urad. Ako unija to vrši, potem jemlje posameznim članom ustavno pravico, da bi smeli podpirati kandidata, ki je njim po volji. Ako delavski boss odloči, da bo podprl svojega kandidata in vzame za to denar iz članske blagajne, to ni prav, ker ima morda članstvo vse drugačno mnenje o dotičnem kandidatu kot ga ima boss. Denar, ki so ga člani vplačali v unijsko blagajno, ne bi smel iti za politične svrhe, ker je namenjen za dobrobit članov samih.

Na drugi strani pa tudi korporacije nimajo pravice trošiti denarja delničarjev v političnih kampanjah. Tam velja isto kot pri delavskih unijah. Toda če unije ne bodo upoštevale te točke postavbe, zakaj bi jo pa korporacije? In če bodo korporacije videli, da podpirajo unije z denarjem gotove kandidate, bodo te podpirale svoje in korporacije imajo koncem konca več denarja.

Po našem mnenju ne bi smele niti delavske unije niti korporacije zapravljati denarja v političnih kampanjah, ker denar ni njih, je članski in delniški.

BESEDA IZ NARODA

Krvava narodna revolucija

Dragi gregorski rojaki! — Skušal Vam bom vsaj deloma predočiti našo žalostno preteklost in krvavo narodno revolucijo, ki jo je zanetila med narodom brezbožna organizacija, ki ima v kleščah ves vzhod. — Kdo bi si mislil prej, da bo prišlo kedaj med tako pobožni in verni slovenski narod toliko gorja in nesreče, ki jo je občutila tudi najbolj zakonita slovenska samotna koč.

Aprila 1941, po kapitulaciji Jugoslavije so zasedli Ljubljano in vso Dolenjsko ter Notranjsko Italijani, Stajersko in Gorenjsko pa Nemci. Nemci so začeli takoj s svojim programom. Iznali in preseili so iz Slovenije na tisoče najzavednejših Slovencev v Šlezijo ali v Srbijo. Veliko število jih je pribežalo tudi na Dolenjsko. Pri nas je bil ob prihodu Italijanov prav lep mir, ko se je pa pričela vojna med Rusijo in Nemčijo, julija 1941, se je začela organizirati v Ljubljanski pokrajini tako zvana Osvobodilna fronta (OF). Vsi smo jo nekako z veseljem pozdravili, toda naša žalost smo kmalu opazili, da je OF prava brezbožna kmounistična organizacija, kateri so bili vsi poštene, krščanske zavedni Slovenci v veliko oviro, zato se jim je zdelo potrebno, da uničijo vse one, ki bi njihovo delo blatili z besedo, ali z dejanjem ovirali. Najprej so planili po najbolj gorečih duhovnikih, ki so brezbožno organizacijo javno odklanjali, jih odvedli v gozd in jih mučili na vse načine. Pred ustrelitvijo so si morali sami kopati zasiloni jama. Prav tako se je godilo z najzavednejšimi družinami. Ne bi zadostovala ena knjiga, da bi vam mogel popisati vse padle družine, način mučenja in ropanja. Osvobodilna fronta si je dala geslo:

rop, požig, umor in s tem geslom je vztrajala tudi do zadnjega.

Seveda tudi Lahi niso držali rok navzkriž. Vsako izvršeno dejanje OF je bilo takoj kaznovano. Za vsak umor, ki ga je izvršila OF, je padlo za vsakega laškega vojaka po deset talcev, ki so jih določili iz zaporov. Ker je imela OF svoja zbirališča in skrivališča, tja so prihrumeli Lahi s celo divizijo in požgali vse vasi. Popolnoma požgane in uničene vasi so v bližini gregorske fare sledeče: Krvava peč, Zapotok in sploh vse vasi okoli Mokreca. Ljudi so zbrali skupaj in so jih ali postrelili ali pa jih peljali v ječe in v koncentracijska taborišča, vojaki so pa seveda pravočasno odbežali. Ker je nekaj organov Komun. partije dražilo karabinjerje v Sodražici, so se ti umaknili iz Sodražice, nato so jo dvaindvajsetkrat bombardirali in vse to radi nesmiselnega postopka OF.

Ker so Lahi izvedeli, da je prišlo v Dvorsko vas nekaj članov OF, so drugi dan vas bombardirali, bilo je nekaj žrtev in znak osvobodjenja so bile porušene hiše. Naj vam omenim še en primer, ki smo ga doživeli mi Slemenici. Od Vel. Laš je šla preko Sv. Gregorja proti Sodražici motorizirana italijanska divizija. Ko se je pomikala od vasi Andol proti Sv. Gregorju, je dal član Kom. partije iz zasede rafal iz strojnice na laškega oficirja, ki se je peljal na motorju, in nato zbežal. Oficir je takoj ukazal zbrati iz vasi Sv. Gregor in Andola vse moške nad 16 let do 55 let, ukazal jih postaviti ob zid pred dvorano, da jih takoj postrelijo. Naš dobri, sedaj že pokojni župan Krumpeštar, je padel pred italijanskega oficirja na kolena in ga prosil u smiljenja za poštene in nedolžne ljudi. Dosegel je toliko, da so vse te poslali v najhujše koncentracijsko taborišče —

Rab, kjer je umrlo od lakote 4,000 nedolžnih Slovencev, ki so bili internirani po krivdi OF. Vsega tega hrupa bi ne bilo, ako bi ne izžvala tako nesmiselno OF. Na prošnjo č. g. škofa so se Slemenici po petih mesecih trpljenja v koncent. taborišču na Rabu vrnili domov. Vsak zdravega razuma mora priznati, da je vseh umorov, požigov, ropov in internacijskega pekla kriva le OF, ker le ona je dala povod italijanski reakciji. Ker se je kljub omenjenemu nesmiselnemu početju OF delo nadaljevalo, so bili slemeski fantje, kolikor jih je še ostalo čudežno doma, primorani prijeti za orožje, da branijo sebe in narod življenje in imetje. Organizirale so se Vaške straže, od katerih ena je bila tudi pri Sv. Gregorju.

S tem se je stanje za narod mnogo izboljšalo in vladal je do 8. septembra 1943 popoln mir. Ob laški kapitulaciji 8. september 1943 pa je prišla za naše fante velika nesreča. Izdajalski Lahi so prestopili iz bojazni na stran OF in izročili vse orožje ter prestopili celo v njih vrste. Tako so bile Vaške straže, kolikor se jim ni posrečilo umakniti v Ljubljano, vse zajete od komunističnih čet. Sedaj se je začela prava morija. Vse najboljše fante in moške so v masah odvedli v Kočevski Rog in jih tam zvezane postrelili. Prav gotovo jih je bilo postreljenih čez 1,000, napravili so kar skupne grobove, kjer je 100 do 200 žrtev. Tudi v Vel. Laščah pri kolodvoru je bilo pomorjenih 60 fantov na najbolj zverinski način, precej tudi na Vel. Osočniku, med katerimi je bilo tudi iz naše fare deset najboljših fantov. Vsa trupla smo prepeljali po nekaj tednih k Sv. Gregorju na faro pokopališče.

To se je dogajalo po vseh krajih Dolenjske ter Notranjske. Republika OF je trajala skoraj po vsej Dolenjski dobra dva meseca. Med tem časom se je organizirala v Ljubljani slovenska narodna vojska, z namenom, da osvobodi Dolenjsko iz komunističnega raja. Ko je po dveh mesecih prodirala nemška armada po Dolenjski, je slovenska narodna vojska ponovno zasedla svoje postojanke in branila domove do nemške kapitulacije leta 1945.

Ves čas so trajali po Dolenjski hudi boji med komunisti in narodno vojsko. Ves čas vojne smo zaupali in pričakovali rešitev do Angležev in Amerikancev, ob kapitulaciji smo na to tudi trdno računali, a žal, Jaltška pogodba je določala, da ne sme prekoračiti jugoslovanske meje nobena velesila.

Ob kapitulaciji se je nemška vojska umaknila proti Koroški in z njo tudi slovenska narodna vojska s civilnim prebivalstvom, ki ni hotelo pasti v roke komunistom. Obramba narodne vojske je bila nemogoča, ker je bila OF podprta od veslesil, v veliki premoči.

Mnogo družin je šlo iz naše župnije v begunstvo na Koroško. Nekaj od teh se je pa že vrnilo v domovino, ki pa niso povsem srečni: Slovenske narodne vojske se je steklo na Koroško okrog 15,000, civilistov pa okrog 10,000. Še vedno smo imeli upanje, da bo slovenska narodna vojska sprejeta v jugoslovansko armado na strani zapadnih zaveznikov, pa se je zgodilo, gotovo po božji volji, nekaj tako strašnega, da ni še nikdar in ne bo pisalo pero v zgodovini, kaj takega namreč, da je bila slovenska narodna vojska vrnjena nazaj v domovino, v roke komunistov. Komunisti so takoj planili nanje in jih brez zasliševanja okrog 10,000 postrelili in pometali napol. Žive v najstrašnejše prepa-de in jame kočevskih gozdov. (Kočevski Rog.) Nekaj tudi v bližini Celja (Teharje), nekaj je bilo pometanih v deročeh valove reke Save in drugod širom Slovenije. Strašna je usoda našega malega naroda, prav vsaka hiša je prizadeta, nešteto je padlo fantov, mnogo tudi takih, ki so bili edini pri hiši v pomoč družini. Samo v naši fari je padlo okrog 70 fantov, od teh jih počiva 40 v Kočevskem Rogu. Vsi so bili vrnjeni iz Koroškega od Angležev, ki so jih predali komunističnemu nasilju, odkoder se je potem začel njihov krvavi križev pot.

To je skromen drobček iz slike našega velikega gorja. Vsega popisati je nemogoče. Iz tega lahko vidite, kako je bila prizadeta tudi naša majhna fara in koliko krvavih žrtev je doprinesla v tej dobi, in to do-cela po krivdi brezbožnega komunistizma. Sami pomagati si ne moremo. Naše edino upanje v tej stiski je Bog in pa zapadni demokratični zavezniki.

Pozdravljamo Vas, dragi rojaki, zaupamo v Vas, da najdemo vsaj pri Vas razumevanje. Živimo v trdnem upanju, da pride tudi za nas po velikem petku lepša in srečnejša bodočnost. — L. P.

Če dva delata isto

"Nekaj, kar ni bilo povedano v Nuerenbergu."

Pod tem naslovom je prinesla poljska katoliška agencija "KP," ki izhaja v Rimu, iz Londona sledeče poročilo:

"Stanislav Mackiewicz, bivši

poslanec poljskega parlamenta in glavni urednik dnevnika "Słowo" v Vilni, je o procesu v Nuerenbergu napisal študije z naslovom "Pozabljeni bratje onstran Buga..." v članku pravi:

"Obtožnica zoper hitlerjanske vojne zločince nosi tudi podpis gospoda Rudenka, ki zastopa Sovjetsko zvezo. Med zločini, ki jih obtožnica očita nacistom, so naštet tudi ti-le:

... skušali so vzeti ves vpliv katoliški Cerkvi na ljudstvo, zlasti na mladino.

... načrtno so preganjali duhovnike!

... plenili so cerkveno premoženje!

Z drugimi besedami povedano, gospod Rudenko obtožuje Hitlerjance, da so preganjali Kristusov nauk, Cerkev in vero. Ta točka človeka sama od sebe spominja, kako je Sovjetska zveza podala klasičen zgled države, ki njene postavbe ljudstvu nalaga obveznosti, ki so v vsem nasprotni Kristusovemu nauku ter uničujejo vpliv duhovščine in vere. Organizacijo in propagando vodi država, ima pa namen osmešiti ne le nauk, marveč tudi Kristusovo osebo, ki ga uporabljajo v grdi karikaturah.

V Rusiji niso samo odpravili vpliva duhovščine in samostanov, marveč streljali so tudi menihe in duhovnike krščanske in nekrščanske ver. Sam sem videl pravoslavne lerkve, ki so bile spremenjene v kine, gostilne in brezbožne muzeje. S svojimi očmi sem videl po ulicah ruskih mest pravoslavne duhovnike, ki so beračili po cestah ter se bližali pokopališčem, da bi tam mogli prositi vbojajme.

Toda leta 1931. sem na vhodu moskovskega pokopališča videl nalepljen ukaz, ki je duhovnikom prepovedoval stopiti na pokopališče ali pa se mu samo približati. List sklepa z besedami: "Toda v Nuerenbergu o teh zločinih niso govorili, da so izognili komplikacijam..."

Kako komunistem preganjati Cerkev ni treba hoditi po dokazih v daljno Rusijo. Teh je že dovolj v bližnji Sloveniji, kjer je Tito napravil v Jugoslaviji sovjetsko podružnico. Tiste, ki so jih v letih 1941 in pozneje nemški nacisti preganjali in prese-ljevali, zdaj preganja Tito in preseljuje. Kakor prej nacisti, tako zdaj Tito: radi verskega prepričanja. To pričajo v Sloveniji grobovi, v katerih je pokopanih do 30,000 katoliški Cerki zvestih pomorjenih Slovencev. In svet na vse to molči, da se izogni komplikacijam...

—Britanski veleposlanik na Norveškem je ob obeltnici bitke pri Narviku izročil temu mestu kolo krmila oklopne kizbarke "Warspite."

sed je in zares gentleman."

Tone je prav sodil. Gregor je zdaj že prestal in čaka na nas druge.

"Kam pa zdaj?" sem vprašal Toneta, ko sva nekaj časa molčala in se v mislih poslavljala od prijaznega Gregorja.

"Zdaj bova šla pa obiskat tvojega sorodnika, Jožeta Lun-ko, Ulečga Franceta sina. Trgovino ima v Willardu in tam dobiš absolutno vse, kar se na farmah potrebuje. Celo parni mlin si je napravil, da nam melje žito za vsakdanje potrebe. Boš videl, je zares fin dečko. Ni sicer tako visoko pog-nal v rasti, kakor njegov oče, je pa toliko bolj gost. Izobražen je in celo za župana nam je že bil."

"Kaj pa ti, Tone, ali si že kdaj županoval Willardu?"

"Nak, tisto pa ne. Imam preveč svojih skrbi, da bi si še sosesko nakopal na glavo. Saj imamo drugih dobrih in pametnih mož, ki jih postavimo naprej. Tukaj se nihče ne poganja za župansko čast. Kar prisiliti moramo zdaj tega zdaj onega, da nismo brez moža. Veš, smo kakor ena družina tukaj na Willardu in vsak ve, kaj je njegova dolžnost."

"Ali se bova peljala mimo vaše hiše?" bi jaz rad vedel.

"Seveda, drugače ne moreva na naš glavni trg v Willardu," pojasnjuje Tone.

"Potem bom pa malo bolj pognal, ko se bomo srečali z vašo domačijo."

"Zakaj pa bolj hitro? Saj se nama prav za prav nikamor ne mudi," ugovarja Tone.

"Sicer ne vem, kakšna je pri vas navada, ampak iz mojih izkušenj jaz vem, da se ni dobro pokazati blizu doma, če nisi zares namenjen domov. Veš, če te žena spazi, pa te bo hitro poklicala, da ji boš to in to napravil ali popravil. Ti ne veš, kako so ženske iznajdljive za take prigode. Kadar te ima pa enkrat v pesti, se ji pa ne izmažeš izlepa."

"Morda je res kaj na tem, ampak naša Mary ni taka," misli Tone naglas.

"Taka ali taka, najboljša je, da ji ne dava prilike. Kar skočili bomo mimo vasa, da še vedela ne bo, da sva bila midva, ki sva treščila mimo."

"Kakor veš, Jack, da je bolj prav, tako pa naredi. Dokler boste vi Clevelandčani tukaj, se jaz ne bom pritaknil nobenega dela, pa je amen."

ČE VERJAMETE AL PA NE

"Vidiš, tamle v klanček zapelji, to je Seliškarjeva farma," mi je ukazal Tone. Ukaz je ukaz, saj veste in znaša sva se na prostranem dvorišču, krog in krog obdanem z gospodarskimi poslopi. Potrkala sva pri hišnih vratih in odpret je nama prišla prijazna in zgovorna ženica, ki naju je povabila v hišo. Tam pri mizi je sedel gospodar, Gregor Seliškar. Tone me je predstavil in segli smo si v roke, kakor se to spodobi.

Gospodar me je s svojimi živimi očmi zvedavo ogledoval, povpraševal po bratu dohtarju in njegovi družini in konstatiral, da mu družina kljubuje, ki ga ne pusti ven na polje, pa ko mu absolutno nič ne fali. Malo da ga večnih stisne v ko-su in meh mu nekoliko nagaja, da ni prave sape, drugače je pa zdrav kot riba.

"Saj nihče ne pravi, da si bolan," je poprijela žena, "pa se ti ni treba pehati zdaj po

polju, ko je večinoma že vse postorjeno. Pravim, da se odpočij, saj si že dovolj garal v življenju."

"Je že res, da sem garal," se nasmešne Gregor, "ampak postalene je, če mora zdrav človek na tak lep dan sedeti v hiši in gledati skozi okno. To zame ni, vam pravim."

"Eh, Gregor, le kar ženo poslušaj, ki ti hoče dobro," me k Tone Debevec. "Na pomlad boš pa spet prijel za delo in gonil traktor, da bo pel kot velikončni zvonovi."

"Pa kako kaj moj brat v Clevelandu?" se obrne Gregor k meni.

"V nogah se je nekam zbo-sil, koš ima pa še zakej. Veste, Gregor, Pohlograjci ste od sil-trdni ljudje," sem pohvalil pohograjsko grapo, ki daje svetu zares krepak rod.

"Ja, ja, ampak zlomek je to, da največjega junaka podere, kadar se začne na hrbtu zbi-rati leta. Kar k tlom te potla-či, kot bi si oprtal vsak dan večji kos. Ti, pa bi fantoma s čim postregla, saj imamo."

"Tisto pa ne!" močno ugo-varja naš Tone, "sva pravkar omlatila in ne bo dolgo, ko bo-spet doma za mizo, Nasa

Mary mi ne bi nikoli odpustila, če bi prišel napasen domov. Saj morava itak takoj naprej. Našemu uredniku moram še par ljudi pokazati po Willar-du, bodo vsaj spoznali tudi druge Meniševce, ne samo me-ne."

Tone in jaz že ne bova sku-paj koledvala, če kaj vem, sem si mislil. Saj se ne bi bilo potre-ba s tako vneto otepavati, če so nam že ravno hoteli pri-nesti kakšno jabolko. Čudno, da se vsak tako rad brani, šur, zato si pa tako suh, sem mu sam pri sebi očital; mene malo pogledj, ki me je nekaj, od ka-tere strani že pogledaš po me-ni.

Izmenjali smo še nekaj vsakdanjih besed in poslovala sva se s Tonetom od prijaznih Seliškarjevih.

Ko sva bila že z dvorišča, se je Tone ozrl nazaj, če sva sa-ma, potem je pa napovedal: "Gregor ne bo dolgo. Je zares zdelan, ampak gajst mu ne da, da bi ležal. Na stolu se zib-lje in gleda, kako bi domačim ušel ven na polje."

"Da ne bo?" sem se začu-šil.

"Na zimo ga bo stisnilo, bi sodil. Škoda ga bo, dober so-

Jakob K. Heer:

Berninski kralj

ROMAN S ŠVICARSKEGA POGORJA

In uzre smrtnobled, plemenit obraz — postava nosi planinske cvetlice na glavi, na prsih in za pasom.

V praznovremenu strahu odstopi: ali je postava bajno bitje, ki štiti mučeno žival? Šele ko zapazi župnika Tassa, se zopet osvsti.

"Gospodična Premont!" zajecija in z obraza mu izgine vsa barva.

Mladenka pred njim pa trepeti in drhti od plamteče jeze. "Gospod župnik!" zakliče Paltram; skuša se rešiti iz svoje bridke zadrege in mu ponudi roko.

Župnik jo razumevala je strese. "Mojski strel, želim vam srečo!"

Ko pa hoče Paltram seči v roko tudi Cilgiji, mu ona desno umakne.

"Vam ne sežem v roko! Nič boljši niste nego tisti, ki ste mi ga zatožili!"

To pove v mrzli jezi in ga porazno pogleda.

Marko Paltram ve, da je v njenih očeh sojen.

"Gospodična," zajecija, "samo danes me je tako prevzele!"

Toda ona ne obrne svoje ponosne glave.

"Kaj se šemiš?" se vznemolji župnik. "Pitje krvi je lovska šega. Pri prvem gamsu, ki ga ustrel, stori vsak. Moj oče mi je velel, ubogal sem, četudi se mi je upiralo. Kar sem pa sam storil, ne morem očitati drugim."

Trudno hodi Cilgija, ne odgovarja, ne vidi zlate zadimljenosti, ki se preliva med zelenimi macesni ob koncu Roseške doline.

Sele ko je že dolgo hodila, pravi odtrgano: "Kako bo Bog nekoč sodil in kaznoval, kar zagreši človek nad stvarstvom!"

Kljub hudi izčrpanosti bedi v noč in pritiska zareče čelo na steklo.

"Ta podoba me bo preganjala, dokler bom živa. In česar pri Menji še nisem vedela, to vem sedaj, grozno je, ljubim ga, Marka Paltrama!"

Močna, pomolna Cilgija Pre-

mont ihti, joče od pekočega srca, od gneva in jeze, da je Marku Paltramu na večer po Gruberjevem obisku razodela svoje srce.

Ne, zmotila se je. Marko Paltram, ki ubija otroka pred očmi matere, ni junak, ki bo odrešil Engadin!

7

V opojnem poletnem večeru je stopila Cilgija s svojo latinsko knjigo proti cerkvi Mateje božje navzgor.

Pri sebi je imela pismo Konradina Flugijsa. Pisal je, da bodo prišli prijatelji prihodnje dni na vesel popoldan v Pontresino, naj pove tudi Paltram. Vsi se veselijo poznati mladega puškarja, saj govorijo o njegovi novi, izvrstni puški že po vseh vaseh.

Kaj naj stori? Paltram jo je zadnjega dogodka enkrat srečal. Tedaj je bila odvrnila glavo in mu ni odzvala.

O, ljudje imajo prav: kamogaskaf je, brezdanja duša!

Kako naj pove prijateljem, da se je pri Paltramu zmotila, da ni vreden Zveze engadinske mladine? Od zadrege zaškrilje z zobmi.

Ali jo bodo prijatelji pač razumeli? Engadinci, stari in mladi, sodijo o lovu drugače nego ona in celo tako izobražen mož kakor župnik zagovarja Paltrama neizrekljivo surovost.

"Poglej okoli sebe," je dejal, "in kamor se ozreš, ni v naravi nikjer mirnega sožitja, temveč boj, in vsak, kdor more, strahuje druge ljudi in stvarstvo."

Toda ona je v pisaneči jezi odvrnila: "Prav, ako si drugi svojijo pravico, da počenjajo grozovitosti, ravnavja vsaj dva dobrotno in izkazujva usmiljenje!" V župnišču je vladala nato neka nepetost in šele več dni pozneje je župnik vprašal, kaj je s Paltramovo tožbo o nekem tretjem. Tedaj mu je rada in nerada povedala zgodbo o lovu gamsov na viliče. In drugače tako mili Jakob Tass nima izrazov, dovolj trdih, da bi obsodil Gruberjevo početje! Paltramov strel pa naj bi bil časten.

Tako primišljaje Cilgija. Svinčen in brez življenja je večer. Kako dolgo se ne prikaže Pija s kozami! Bosonogi otroci pritečejo iz vasi in se ozirajo po njej. "Čas je, da bi molzli." Tudi nekaj žensk čaka na svoje živali. "S Pijo ni nič," se jezijo. "Kozja za kozjo se ji ubije. Gotovo ima zopet slabo vest."

Končno, že pod trdo noč se prikaže zvonklyajoča čreda iz gozda, toda pastarice ni. Zenske in otroci pospremijo svoje koze v vas. Cilgija je odšla.

Kje se mudi Pija?

Tedaj prinese iz gozdne teme bradat močan kosce divje trave pastarico na hrbtu. Bosa, zanikrno oblečena deklica je bila ovila eno svojih zagorelih rok možu okoli vratu, druga je pa privezana z robcem, in drugače tako divji črmlj ječi.

"Kaj se je zgodilo, uboga Pija?" vpraša Cilgija sočutno. Odgovori ji samo ječanje.

Kosce pove, da je na povratku slišal pod previsom nekoga jokati, spustil se je v razpoko in je na skalini našel Pijo s strto ramo. Hotela je kozjo, ki se je odgrubila, spravila s skal in je padla, medtem ko se je kozja sama vrnila k čredi.

(Dalje prihodnjice)

1947	JULIJ	1947
Sa	Mo	So
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ

20.—Društvo Sv. Antona priredi piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

27.—Društvo sv. Jožefa št.

169 KSKJ priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

27.—Gospodinjski klub SDD na Prince Ave. priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani)

pasle. Kaznovali so te kmete, ker so se v njih bližini držali "križarji," ki se vedno po Hrvaškem napadajo partizane.

USTRELJENI KMETJE. — V začetku maja je bilo ustrelenih v Dalmaciji enajst kmetov, ker so oddali državi premalo olja in niso mogli tega opravičiti. Tako hočejo držati prebivalstvo v strahu, da bi izvršilo vse, kar mu ukažejo novi gospodarji.

ZAKAJ OBRATNIKI 'STO-PAJO V ZADRUGE. — Kako je bilo mogoče, da je mnogo obratnikov opustilo svojo obrt in šlo v državne zadruge kot nesamostojni delavci. Razlaga podaja pismo, ki slika, kako je bilo s krojači. Pismo pravi, da krojač, ki je samostojen, ne dobi sukanca, ki je racijoniran. Krojaška zadruga ga pa dobi. Zasebnik, ki hoče naročiti pri samostojnem krojaču obleko mora prinesiti tudi sukanec ali cviren. Kdor pa naroči obleko v zadrugi, mu ni treba prinašati sukanca; zadruga ga sama dobi. Če tedaj krojač ima delo in jelo, mora rad ali nerad v zadrugo.

Svoji samostojnosti se odpove, da more živeti. — Podobno je pri drugih obrtih. Samostojnega človeka komunizem ne trpi.

KDO SME ŠTUDIRATI V SLOVENIJI. — "Slov. por." prinaša 30. aprila pogoje za sprejem na državno šolo za umetno obrt v Ljubljani. Starost je štirinajst let, najnižja izobrazba nižja gimnazija itd. Toda vsak mora prinesiti tudi karakteristiko LMS (Ljudske mladine Slovenije). Če pa kdo ne prihaja naravnost iz šole, mora prinesiti potrdilo od Ljudskega odbora. Če pa je star že 18 let, mora prinesiti tudi potrdilo, da ima volivno pravico. Tako hočejo preprečiti, da bi mogel kdo študirati, če se ni popolnoma predal komunizmu.

KONTROLE HISNIH PREBIVALCEV. — Izšla je odredba, ki določa, kako mora biti v vsaki hiši natančno opisano že v veži, kdo v hiši stanuje. Pri vsakem mora biti povedan tudi poklic in kdaj je prišel v hišo. Tako mora Ozna z lahko kot kontrolirati vse prebivalce in njih premikanje. V Jugoslaviji je vsak pod kontrolo.

IZ STAREGA TRGA PRI

Slika nam predstavlja srebrnoporočnica Anton in Jennie Keber iz Waukegan, Ill. Na obrazih obeh je videti, da sta bila židane volje, čeprav sta bila nemalo presenečena, ko so ju prijatelji tako lepo potegnili in speljali na "surprise party, katerega so jima priredili 3. maja zvečer v Slovenskem narodnem domu v Waukeganu.

"Zdravniška poštna znamka." — Posebna tri-centna poštna znamka je bila odobrena od generalnega poštnega mojstra Robert E. Hannegana in je izdana v počast ameriških zdravnikov. Prvič je bila dana v prodajo v Atlantic City 9. junija.

Obram

Obram čaka sina.

Najstarejšega, Volbenka.

Vsa vas to ve. V tovarno se je udingal. Naveličal se je hriba in dolge poti do fare in železnice. Kar v glavo mu je planila blodna misel in ga držala kakor na vrvi.

Kakšno je bilo tisti dan! V začetku je Obram prosil in rotil, Volbenk je komaj poslušal.

"Zemlja ni prava, povsod sam hrib. Kaj naj se ubijam po teh zaplatah? Doh smrti bi si ne opomogel. Kruh je odmerjen, krompir preštet. Nikoli ni preveč, pa naj bo letina še taka. Nekaj jerbasov češenj in jabolk prodamo, to je vse."

Obram je zrasel.

"Fant, pa ješ vsaj svoj kruh, ki si ga sam vsadil. Krompirja nisi še stradal in za praznik si imel pogačo. Pozimi je bilo suho meso večkrat na mizi. Reci, če ni res?"

"Ne bom rekel, da ni, pa mi povejte, ali je pri nas sploh kaj počitka? Od prve zore do trde noči garaj, vso pomlad, celo poletje, do jeseni, prav tja do snega. In ko sneg nakosmata, nas zapahne od vseh strani da vidimo samo v zrak. Vso zimo smo v samih gazeih."

Trdo postavlja Volbenk besede. Ne misli se vdati.

Obram čuti, da je v sebi že odločen. Z govorenjem mu raste jeza.

Počitka res ni veliko, toda sreče je dovolj. Do le-sem še ni prišel mestni hudci, ki nam je že tri speljali iz tega gnezda. Voren je umrl za grdo boleznijo, Peklajev Matija se je zapil in izgubil. Mežnarčkov pa je od stradanja zašel v jetiko. Vse si poznal. In ti si četrti."

Volbenk zamahne z roko.

"Dela sem naveden in pošte ne ljudi povsod obratajo."

Zdaj šele Obram zrase.

"Ne poštenjaki, barabe imajo prva mesta. Kdor ima ubov hrbet, ta napreduje. Volbenk v grapi si zrasel in če prej ne, na starost se boš vrnil v grapo, morda občni v breme in mojim kostem v sramoto."

Pod strop je zrasel Obram in dvignil roko.

"Tako ti povem, ne zapiram ti vrat. Vsak dan te bodo čakala, podnevi in ponoči. Niti v nočeh ne bom potegnil zapaha prek njih. Vsako uro bi lahko prišel."

Še pred košnjo je Volbenk odšel. Obram je zjutraj zgodaj vstal, samo da ni bil pri slovesu. V gmajno se je zarinil, sedel na štor in glasno zaval.

Tako odhaja njegova kri v mesto, v to prekleto brezno mladih ljudi. Petkrat v življenju je bil Obram v njem, pa vselej je pljunil, ko je prišel med polja.

Zdaj mu sin sili med zidove, za katerimi stoje dimniki in ropotajo streji.

Kakor pijan je zvečer odval domov. Nič ni jedel, naravnost v čumnato je zavil in legel. Kakor, da misli umreti. Še je povsod dišalo po Volbenku, po najstarejšem Obramu, ki hoče zatajiti zemljo.

Še v sanjah je prosil Obram, a Volbenk trmast odhaja. Hudci ga je obsedel.

Obram čaka. Zadnji lega, da kdo ne zapahne vrat. Doh bo mogel vstopiti Volbenk, če pride morda ponoči, naskrivaj.

Jesen je, a Volbenka ni. Trikrat je pisal. Dvakrat je Obram odprl pismo, dvakrat je šel v gmajno vekat.

"Tu je lepše, oče. Svoje ure napravim in sem gospod."

Tretje pismo je zapečateno vrgel v peč. Torej gospod hoče biti. Iz grape doma, bi rad jedel bel kruh. Več mu je za mesto, kakor za zemljo.

Vendar Obram čaka.

Po snegu diši od Kriške gore, a Obram še čaka. Prej je zakurjena, v čumnati je gašperček. Da bo Volbenk lah-

ko zakuril.

Ko pade prvi sneg, Obram obupuje. Če Volbenka ne bo do prvih zametov, ga letos ne bo.

Kadar otroci ne vidijo, stopi na prag, zasloni oči in gleda po belini. Nikogar ni.

"Pa se vendar v resnici ni zvrgetl", veka v sebi Obram.

V svojo kri veruje, kakor v sveto pismo. Prišla bo ura, ko bo Volbenk odprl vrata, sedel za mizo in tiho spregovoril:

"Oče, prav ste imeli."

Tega hipa čaka Obram.

Čuti, da ga bo dočkal, kajti Volbenk ne piše več.

Morda na pomlad, ko bo grapa zelena in bodo bregovi svetli od rož kot večerno nebo.

Tedaj je grapa močna, kakor deklji, ki se mu zbudi mlada kri.

K. M.

DELO DOBIJO

Moški se sprejme

za prvovrstno likanje, stalno delo. Zglašaj naj se na 12005 De-

Public Service Dry Cleaning (133)

MALI OGLASI

7 akrov naprodaj

V Lake okraju je naprodaj 7 akrov zemlje, krasna okolica, najvišja točka v Lake okraju, dobra zemlja, tlakana cesta.

Zdaj je čas kupiti in obdelati za letos. Nahaja se na River Road, cesta 307, Perry, Ohio.

Vzhodno od bele hiše z rdečo streho na gričku, vzhodno od Turney Road. Cena je \$1,500.00. KE 0034.

Cementna dela

Izdelujem vsako vrstna cementna dela, kot dovose, pločnike, hodnike. Delo trpežno in cene v vašo zadovoljstvo.

Leo Troha

22031 Miller Ave.

Euclid, O.

Tel. IV 2494

(Mo. Thur. x)

Hiša naprodaj

Naprodaj je 6 sob hiša na 1490 E. 174. St. Po vsej hiši trdles in vse v dobrem stanju, garaža. Za podrobnosti in ogled pokličite lastnika na KE 4519.

(131)

Furnezi

Novi furnezi za premo, olje ali plin kurko vodo ali paro. Resettling \$15 — čiščenje \$5 premenjamo stare na olje Thermostat

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd. — EN 0487

Govorimo slovensko (x)

Beneške zastore

vam napravimo po meri iz najboljšega blaga in po zmerni ceni. Brezplačen proračun. Pokličite IV 2938.

Frank Adamic

22812 Nicholas Ave.

Euclid, Ohio

(133)

Zemljišče naprodaj

Prodaj 5 ali 10 akrov fine zemlje ob cesti 84 v Mentor, Ohio. Jako prijazna okolica, kjer ima že več Slovencev svoje lepe domove. Za podrobnosti se oglasi pri lastniku Frank Novaku, Hopkins Rd., Route 84, Mentor, Ohio.

(131)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša za eno družino. Nahaja se v newburški naselbini, 3626 E. 81. St. Kogar zanima, naj si jo ogleda in da ponudbo lastniku na istem naslovu.

(133)

For Rent

Furnished room for rent for one or two girls or men. Inquire at 1213 E. 74th St., inquire downstairs from 6 to 7 p. m.

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions — Vitamins

First Aid Supplies

Vogel St. Clair Ave. in E. 65th

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Narodnem Domu,

6419 ST. CLAIR AVENUE,

POŠILJA DENAR v Jugo-

slavijo, Trst, Gorico, Av-

strijo, Italijo in druge kra-

je, vsaka pošiljatev je jam-

čena;

PRODAJA ZABOJE za poš-

iljanje hrane in obleke v

staro domovino in sprejema

take zaboje za odpošiljanje

v stari kraj.

Pri Kollanderju boste ve-

dno dobro postreženi.

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low and fat.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

NILES LABORATORIES, INC.,

Whitart, Indiana

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.

Se priporočamo za izdelavo vseh

vrst slik po zmerni ceni. Odprto

ob nedeljah

